

Zimování bekasiny otavní (*Gallinago gallinago*) v Ptačí oblasti Žehuňský rybník – Obora Kněžičky

Wintering of the Snipe (Gallinago gallinago) in the Žehuňský fishpond – Kněžičky park important bird area

Milan Ružička

Správa CHKO Železné hory, Náměstí č.p. 317, 538 25 Nasavrky; e-mail: milan.ruzicka@nature.cz

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*) v ČR pravidelně hnízdí. Její zimoviště leží v západní a jihozápadní Evropě a na česká hnízdiště přiletá kolem poloviny března (HUDEC & ŠTASTNÝ 2005). V menších počtech zimuje bekasina i v ČR (BEJČEK *et al.* 1995). V tomto příspěvku popisují zimování bekasiny otavní v zimě 2006/2007 v Ptačí oblasti Žehuňský rybník – Obora Kněžičky. Lokalita se nachází v Polabské nížině mezi městy Poděbrady a Chlumeck nad Cidlinou (kvadrát 5857, koordináty 50°10'N 15°19'E, nadmořská výška 210–260 m).

Dne 12.1.2007 jsem vyplašil jednu bekasinu otavní z hustých polehlých ostřicových porostů u jihovýchodního břehu Dlouhopolského rybníka. Teploty vzduchu se v těch dnech pohybovaly kolem bodu mrazu, půda byla vlivem ranních mrazíků promrzlá a na vegetaci byl po ránu sněhový poprašek. Bekasina byla viditelná v dobré kondici. Dne 30.1.2007 vyplašila kolegyně I. Formanová (*in verb.*) jednu bekasinu z podmáčené louky u Kopicáckého rybníka, který leží na stejném potoce a je vzdálen více než 1 km východně. V podobném termínu (14.1.2007) navíc pozoroval jednu bekasinu u 2 km vzdáleného Žehuňského rybníka M. Jelínek (*in litt.*). Je možné, že šlo o stejného jedince, který přeletoval mezi jednotlivými rybníky v oblasti, pravděpodobněji však v oblasti zimovalo v zimě 2006/2007 více bekasin. Během více než dvou týdnů, oddělujících krajní pozorování, proběhla v Čechách vlna mrazů se sněžením. Poté již následovalo trvalé oteplení, v nížinách s teplotami nad bodem mrazu, s občasnými ranními mrazíky. Opakovaná pozorování nasvědčují úspěšnému zimování bekasiny otavní během zimy 2006/2007 ve sledované oblasti a to pravděpodobně nejen tuto zimu. Bekasina byla totiž zjištěna u Žehuňského rybníka již v zimě 2000/2001, kdy zde A. Holub (*in litt.*) pozoroval dne 10.12.2000 2 jedince.

Vzhledem k živočišné potravě (kroužkovci, hmyz), kterou bekasina hledá v nejsvrchnější vrstvě půdy a v mělké vodě (HUDEC & ŠTASTNÝ 2005), je její úspěšné přezimování v našich zeměpisných šířkách silně ztíženo. Potravní možnosti jsou totiž pro ni v zimě velmi omezeny. Zimování bekasin na nezamrzajících lokalitách s alespoň minimálními zdroji potravy je jistě usnadněno mírnějším průběhem zim v posledních letech. V literatuře (BEJČEK *et al.* 1995) byl odhadnut průměrný počet zimujících bekasin v ČR na 30–70 ks ročně.

Souhrn

V lednu roku 2007 bylo zjištěno zimování bekasiny otavní (*Gallinago gallinago*) v Ptačí oblasti Žehuňský rybník – Obora Kněžičky (okresy Nymburk a Hradec Králové). Ve dnech 12., 14. a 30.1.2007 byla bekasina pozorována na třech blízkých lokalitách (Dlouhopolský, Žehuňský a Kopicácký rybník), pokaždé v ostřicových porostech navazujících na dané rybníky.

Summary

In the year 2007, a wintering of the Snipe (Gallinago gallinago) was recorded in the Žehuňský fishpond – Kněžičky park important bird area (eastern/central Bohemia, Nymburk and Hradec Králové districts, 50°10'N 15°19'E, altitude 210–260 m, one large and several small fishponds in a lowland landscape, a forested park at the elevation). Snipes were observed on 12th, 14th, and 30th January in littoral sedge stands of three neighbouring fishponds (Dlouhopolský, Kopicácký, and Žehuňský).

Literatura

- BEJČEK V., ŠŤASTNÝ K. & HUDEC K. 1995: Atlas zimního rozšíření ptáků v České republice 1982–1985. *H&H, Jinočany*.
- HUDEC K. & ŠŤASTNÝ K. (eds) 2005: Fauna ČR Ptáci 2/II. *Academia, Praha*.